

Sygn. akt II CSK 330/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku M. z siedzibą w R. - Księstwo Liechtenstein
obecnie M. w likwidacji z siedzibą w R. - Księstwo Liechtenstein
przy uczestnictwie Z. L.

o dokonanie wpisu hipoteki przymusowej łącznej kaucyjnej
w kwocie 27.958.907,50 zł w dziale IV księgi wieczystej nr [...],
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt VII Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik uczestnika Z. L. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 marca 2018 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprowadzało się do pytania, „czy w sytuacji, gdy tę samą nieruchomość spółdzielni mieszkaniowej obciążają hipoteka oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu stosuje się przepisy art. 249 § 2 k.c., art. 15 u.k.w.h. w zw. z art. 17¹⁸ ust. 1 u.s.m., art. 1000 § 4 k.p.c., art. 86 ust. 1 i 2 pr. upadł. oraz art. 19 § 3 pr. spółdz. o pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych, a w razie udzielenia odpowiedzi pozytywnej, czy pierwszeństwo spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przed hipoteką wyłącza zastosowanie art. 76 ust. 1 u.k.w.h. w sytuacji określonej w art. 17¹⁸ ust. 1 u.s.m.” oraz „czy w przypadku, gdy nastąpił obrót nieruchomością lokalową nieujawnioną w jej księdze wieczystej hipoteką, podstawę wpisania hipoteki łącznej stanowi art. 76 ust. 1 u.k.w.h., czy też konieczne jest wytoczenie przez wierzyciela hipotecznego powództwa, o którym mowa w art. 10 u.k.w.h ?”.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym albo wynikającym z twierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11).

Odnosząc powyższe uwagi do przedstawionych w skardze kasacyjnej pytań, należało dostrzec, że kwestie podniesione w skardze zostały już wyjaśnione w orzecznictwie. Sąd Najwyższy dokonał wykładni wskazanych przepisów w znanych skarżącemu sprawach dotyczącej tej samej nieruchomości położonej w K. przy ul. P. [...] (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2014 r., II CSK 394/13, nie publ.; z 27 lutego 2014 r., II CSK 353/13, nie publ.; II CSK 550/13, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2014 r., II CSK 543/13, nie publ.; z dnia 26 października 2017 r., II CSK 869/16). Nie istnieje zaś potrzeba wykładni przepisów prawa, ani nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził już swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska.

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi ponadto do wniosku, że nie wystąpiła przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przyczyną kasacyjną w rozumieniu tego przepisu jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przez tę rozbieżność należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w którym mają zastosowanie te same przepisy. Rozbieżności tej nie ma w sytuacji, w której sądy wysnuwają odmienne wnioski prawne, a następnie

wydają różne orzeczenia w sprawach o różnym podłożu faktycznym, przy braku tożsamyh lub bardzo zbliżonych ustaleń faktycznych. Nie należy więc zrównywać wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa - naturalnej i uzasadnionej - z rozbieżnością, zasadniczo niepożądaną i wymagającą krytycznej oceny i ewentualnej eliminacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 nr 2, poz. 29).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartego na przyczynie przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest więc wystarczające przytoczenie spraw i oznaczających je sygnatur bez wykazania, że rozbieżność w orzecznictwie rzeczywiście występuje, że jest istotna i że wyraża się odmiennością rozstrzygnięć wydanych w takich samych lub bardzo podobnych okolicznościach faktycznych i prawnych. W odniesieniu do skargi kasacyjnej uczestnika Z. L., należało stwierdzić, że autor skargi kasacyjnej nie wykazał, że wykładnia tych samych przepisów wywołuje wątpliwości lub rozbieżność w orzecznictwie sądowym na tle tożsamyh stanów faktycznych. W sprawie nie wystąpiła zatem przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na którą powołał się skarżący.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pełnomocnika wnioskodawcy zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 2 oraz § 5 pkt 5 w zw. z 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).